

A Magyar Kormánytisztviselői Kar elmúlt 10 éve, jövőbeni szerepének lehetőségei irányai

Általános bevezető

A Magyar Kormánytisztviselői Kar létrejötte során kiemelt jelentőséggel bírt annak felismerése, hogy szükséges a közigazgatásban foglalkoztatott kormánytisztviselők egységes szakmai hivatásrendjének kialakulásához megfelelő keretek megalkotása.

A közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) volt az a jogszabály, amely 2012. július 1-jei hatállyal létrehozta a Magyar Kormánytisztviselői Kart (a továbbiakban: MKK).

Röviden definiálva az MKK a kormánytisztviselők önkormányzattal rendelkező, közigazgatási szakmai köztestülete, amely jogi személyiséggel rendelkezik és kötelező tagsági jogviszony alapján működik. A kormánytisztviselők a kinevezésükkel válnak az MKK tagjává.

Az MKK szervezetével és működésével kapcsolatos legfontosabb szabályokat jelenleg a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Kit.) és a 2022. május 24. napjától hatályos MKK Alapszabálya tartalmazza.

Az MKK törvényben meghatározott fő feladatai: az MKK tekintélyének, testületeinek és tagjai érdekeinek, valamint a kormánytisztviselők jogainak védelme; a hivatásetikai részletszabályok megalkotása; az etikai eljárás rendszerének kialakítása és az etikai eljárások lefolytatása.

Az MKK Alapszabálya értelmében az MKK a közös értékalapú éthos megerősítése érdekében ellátja a kormánytisztviselők önszabályozásával, szakmai továbbképzésével, szakmai és szociális érdekképviseletével kapcsolatos feladatokat.

Történeti áttekintés – Az MKK létrejötte

Az MKK mint kötelező tagságon alapuló köztestület gondolatát a 2011. június 1-jén megjelent Magyar Zoltán Közigazgatás-fejlesztési Program (MP 11.0) hívta életre. A kar tevékenységének fő területeként a hivatásetikai normák érvényesítése és a jóléti szolgáltatások szervezése lett meghatározva. Ugyanebben az évben elfogadásra került a közszolgálati életpályák összehangolásáról szóló 1207/2011. (VI. 28.) Korm. határozat is, melynek 2. pontja értelmében el kellett készíteni az MKK-ra vonatkozó szabályozást. A feladat végrehajtása a Kttv.-ben valósult meg az MKK jogállására, feladataira, és működésére vonatkozó szabályok megalkotásával. 2012. július 1. napjával tehát a Kttv. létrehozta a kormánytisztviselők hivatásetikai köztestületét. Kronológiailag haladva az időben a következő fontos lépés a 2012. augusztus 31-én megjelent Magyar Zoltán Közigazgatás-fejlesztési Program (MP 12.0) volt, amely az MKK-t a kormánytisztviselők ún. „önbecsülési központjaként” jellemezte. A programban külön ábrán került szemléltetésre a mintegy 68.000 kormánytisztviselőt felölelő kar struktúrája és működése. Még ebben az évben egy 15 tagú Előkészítő Bizottság alakult az MKK Országos Közgyűlés előkészítésére és lebonyolítására valamint a Területi Közgyűlés tisztségviselőinek és bizottságainak megválasztásával összefüggő feladatok ellátására.

2012. október és november hónapban lezajlott az Országos Közgyűlés tagjainak választása. 2012. decemberében az Országos Közgyűlés megtartotta alakuló ülését valamint saját tagjai közül megválasztotta az országos tisztviselőket, az Országos Pénzügyi Ellenőrző Bizottság és az Országos Etikai Bizottság elnökét és tagjait. Az alakuló ülésen elfogadásra került az MKK Alapszabálya, amely szabályozza az MKK szervezetét és a működésének a rendjét. A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság 2013. április 9-én az MKK-t, mint adatkezelőt adatvédelmi nyilvántartásba vette. A területi elnökök és alelnökök valamint a területi etikai bizottságok elnökei és tagjai megválasztására 2013. május és június hónapjaiban került sor. Az MKK-t, mint köztestületet a bíróságnak is nyilvántartásba kellett vennie, az erről szóló végzés pedig 2013. szeptember 3-án emelkedett jogerőre.

A Kttv. az MKK egyik kiemelt feladatákként írta elő a Kormánytisztviselői Hivatásetikai Kódex megalkotását. Mivel a hivatásetikával kapcsolatos feladatok ellátása az egyik legmarkánsabb jellemzője az MKK-nak, így a Hivatásetikai Kódexszel részletesebben is foglalkozni szükséges.

A Magyar Kormánytisztviselői Kar Hivatásetikai Kódexe

2012. áprilisában a tiszta közélet és a jó állam megteremtése érdekében a kormány elfogadta a korrupció elleni kormányzati intézkedésekről szóló és a Közigazgatás Korrupció-megelőzési Programjának elfogadásáról szóló 1104/2012. (IV. 6.) Korm. határozatot, melynek 6. pontjában a Kormány felhívta a közigazgatási és igazságügyi minisztert, hogy – az összehangolt etikai szabályozás elősegítése érdekében – készítsen zöld könyvet az etikai kódexekben célszerűen szabályozandó területekről, illetve a lehetséges szabályozási tartalmakról. Ezt követően a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium 2013. márciusában kiadta az állami szerveknél érvényesítendő etikai követelményekről szóló Zöld könyvet. Fenti kormányhatározat 7. pontjában a Kormány felkérte a közszolgálati hivatásrendi köztestületeket, hogy készítsék el és adják ki etikai kódexeiket. Ezután az MKK Országos Közgyűlése elfogadta a Kormánytisztviselői Hivatásetikai Kódexet (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely 2013. szeptember 1-jén lépett hatályba. Rendelkezései egy év múlva felülvizsgálatra kerültek és az Országos Közgyűlés 2014. szeptemberében elfogadta az Etikai Kódex módosítását. A következő felülvizsgálat öt év múlva, 2019-ben következett be. A jelenlegi Etikai Kódex 2020. január 1-jén lépett hatályba, és az alábbi öt elkülönült részre tagolódik: Hivatásetikai alapelveink, Hivatásetikai alapelveink magyarázata, Hivatásetikai részletszabályok, A Magyar Kormánytisztviselői Kar tagsághoz etikai szempontból érdemtelen magatartások, Az etikai eljárás.

Eredmények

Az MKK 10 éves működése során számos eredményt ért el. Természetesen az Etikai Kódex az eredmények között is kiemelt helyet foglal el. Nemcsak azért, mert a törvényi szabályokon túlmenően rögzíti az általánosan elvárható további magatartási szabályokat, hanem mert a hivatásetikai elvek, részletszabályok, az etikai eljárás rendszere a gyakorlatban mintát mutat más szervezetek is. Számtalan példa mutatja, hogy a kisebb és nagyobb önkormányzatok, polgármesteri hivatalok is az Etikai Kódex alapulvételével készítik el saját hivatásetikai

kódexeiket.ⁱ Az Etikai Kódexbeli alapelvek, a részletszabályok rendre visszaköszönnek az önkormányzati szféra dokumentumaiban.

Az eredmények sorában kell megemlíteni továbbá azokat a szakmai konferenciákat, tudományos tanácskozásokat, amelyek az MKK szervezésében kerültek lebonyolításra. A legjelentősebb konferenciák a következők voltak: „Integritás nap” konferencia (2015), Integritás és antikorrupció - Hivatásetikai konferencia (2017), Az MKK Hivatásetikai Kódexének Felülvizsgálata konferencia (2018), Integritás és hivatásetikai elvárások az új tisztviselői joganyag tükrében, a szervezeti kultúraváltáshoz kapcsolódó etikai elvárások konferencia (2019), Etikai eljárások és döntéshozatal a gyakorlatban szakmai konferencia (2020), Tudományos konferencia az MKK és a Magyar Nemzeti Levéltár szervezésében (2021).

Eredményként említhető még, hogy az MKK pályázatokat írt ki és bírált el számos témakörben, ezzel is megszólítva a tagságot. Pályázatokra példa: a „Munkatükör-kép” fotópályázat, a „Közügy-irat” mininovella-író pályázat, az „MKK új logó” pályázat, valamint „Gyermekekrajz-pályázat” kormánytisztviselők gyermekei számára.

A díjadományozásról is szót kell ejteni, hiszen az Országos Közgyűlés 2014 szeptemberében elfogadta az MKK által alapított díjakról és a díjadományozás rendjéről szóló szabályzatot. Az MKK a kiváló munka elismeréseként „Közzszolgálati Életútért Emlékérem” díjat, valamint a „Köz Szolgálatáért” díszoklevelet adományoz.

Mindezekon túlmenően az MKK törekszik rá, hogy a kormánytisztviselők kutatási tevékenységét és a tudományos munkát támogassa. Ezzel kapcsolatosan érdemes megemlíteni a közigazgatás informális szabályrendszere a szervezeti kohézió szolgálatában című szakmai pályázatot.

Az MKK a működése során több együttműködési megállapodást is kötött. A Magyar Nemzeti Levéltárral 2015-ben kötött együttműködés keretében a felek egymást kölcsönösen támogatva kiemelten kezelik a magyarországi kormánytisztviselők történetének kutatását és vállalják, hogy közös konferenciasorozatot indítanak a magyar közigazgatás történetéről. 2018-ban az MKK a Nemzeti Védelmi Szolgálattal (a továbbiakban: NVSZ) kötött együttműködési megállapodást a korrupciómegelőzés érdekében végzett szakmai együttműködés erősítése céljából. További példa az együttműködési megállapodásra a Fővárosi Állat- és Növénykerttel 2018-ban kötött megállapodás, mely alapján a Fővárosi Állat- és Növénykert kedvezményes belépési lehetőséget biztosított.

Az MKK az elmúlt 10 évben a tagságát érintő kulturális események megszervezésére is kiemelt figyelmet fordított. Folyamatosan jelen voltak és vannak különféle kulturális programlehetőségek. Ide tartoznak a Fővárosi Nagycirkusz, a József Attila Színház, a Budapesti Operettszínház előadásai, az Országgház látogatások, az Állatkerti séták a Fővárosi Állat- és Növénykertben, valamint „A Nemzet Emlékezete – a magyar történelem mérföldkövei” című kiállítás megtekintésének lehetősége is.

Mindezekon túlmenően 2022-ben az MKK a Nemzeti Közzszolgálati Egyetemmel (a továbbiakban: NKE) együttműködésben promóciós kiadványt jelentetett meg „Közigazgatási ismeretek - új tantárgy, új pályaaorientációs lehetőség a középiskolák és a diákok számára” címmel, melynek célja, hogy a pályaválasztás aktív szakaszában orientálja a tanulók figyelmét a közzszolgálati pálya felé.

Az MKK jövőbeni szerepének lehetséges irányai

Ahhoz, hogy az MKK továbbra is a közszféra aktív résztvevője és a közigazgatás folyamatos megreformálásának az eszköze lehessen, a jövőbeni tevékenységét is célszerű a hivatásetikai tudatosság, az etikus működés, a hatékony közszolgálat, valamint a korrupció megelőzése témaköre köré fűzni.

Az MKK jövőbeni tevékenységének 4 féle irány is lendületet adhat. Egyrészt szükséges a továbbfejlődés céljából a nemzetközi színtéren a szakmai tapasztalatszerzés, más országok jó gyakorlatainak megismerése, másrészt hasznos lehet a kormánytisztviselők számára a kötelező továbbképzési programjegyzék MKK-val foglalkozó képzési listájának bővítése, harmadrészt előremutató lehet intézményesített keretek kidolgozása az integritás tanácsadókkal való együttműködés érdekében. A negyedik irányt a tagsággal való minél hatékonyabb kommunikáció jelenti. A lehetséges fejlődési irányok az alábbiakban kerülnek kifejtésre.

Nemzetközi szinten meg kell vizsgálni az együttműködési lehetőségeket más országok kormánytisztviselői karaival, illetve kormánytisztviselőket tömörítő szervezetekkel, különös tekintettel a hazánkhoz hasonló területnagysággal és/vagy lakosságszámmal rendelkező más európai (pl. Ausztriaⁱⁱ vagy Portugáliaⁱⁱⁱ) országokra. Távolsági nemzetközi kitekintés alapját képezheti továbbá akár a Kanadában^{iv} működő kormánytisztviselői szervezet is.

A kormánytisztviselők képzésével kapcsolatos lehetőségek bővítése is a továbbfejlődés útja lehet. A közszolgálati tisztviselők továbbképzéséről szóló 273/2012. (IX. 28.) Korm. rendelet 9/A. §-a értelmében „*A kormánytisztviselő, köztisztviselő továbbképzési időszakonként legalább egy, a korrupció-megelőzés témakörét érintő közszolgálati továbbképzést köteles teljesíteni.*” Jelenleg „*A hivatásetikai eljárás folyamata*” (nyilvántartási száma: PN-0829-2105-MS) nevű képzés az egyetlen, amely az MKK-t érinti ebben a témakörben. A fentiek alapján érdemes lenne ösztönözni a közigazgatási szerveket, hogy az MKK tevékenységével, illetve feladataival kapcsolatos – akár kifejezetten szervezetspecifikus aspektusokra fókuszáló – belső továbbképzési programokat dolgozzanak ki és képzéseiket vetessék fel az NKE továbbképzési programjegyzékébe. Ehhez szakmai segítséget nyújthatna az MKK egy segédanyag elkészítésével vagy hivatásetikai estek anonimizált gyűjteményének rendelkezésére bocsátásával.

Az integritás tanácsadókkal való együttműködési formák fejlesztése szintén új távlatokat nyithat meg az MKK tevékenységével kapcsolatban. Az MKK már 2014-ben felismerte, hogy az etikai bizottságok és az integritás tanácsadók feladatai indokolják a kölcsönös tapasztalatcserét, együttgondolkodást, így közös konferencián oszthatták meg egymással az országos és etikai területi bizottságok elnökei és tagjai valamint az integritás tanácsadók a tapasztalataikat és kérdéseiket. Két évvel később, 2016-ban az MKK és az NVSZ konferenciasorozatot indított hivatásetika, integritás és antikorrupció tárgykörben. Ezt követően az MKK 2019-ben hivatásetikai és integritás előadásokat szervezett a kormányhivatalokban. Látni kell, hogy a szervezeti integritás illetve a személyi integritás fejlesztése, valamint az ezirányú tudatosság növelése és a korrupciómegelőzési feladatok folyamatos napirenden tartást igényelnek. Ebből kifolyólag nem véletlen, hogy a szervezeti integritás és a korrupciós kockázatok kezelése, valamint a Hivatásetikai Kódex és az MKK is megjelenik a www.korrupciomegelozes.kormany.hu honlapon. A Belügyminisztérium és a Nemzetgazdasági

Minisztérium által kiadott az integritási és korrupciós kockázatok felmérésének, valamint az intézkedési terv és az integritásjelentés elkészítésének támogatására készült módszertani útmutató részét képező integritásjelentésben szereplő Integritásirányítási rendszer értékelő lapon az etikus és átlátható működésre vonatkozó követelmények és feltételek maradéktalan teljesítése a teljes értékelő lap 100 pontjából 10 pontot ér. Ebben a 10 pontos részben 2 pont jár, ha az adott szervezet külön rendelkezik szervezetspecifikus etikai vagy magatartási kódexszel. Ilyen kódexek megalkotásában is együttműködési lehetőségek rejlenek az MKK és az adott szervek integritás tanácsadói között, hiszen a hivatásetikai alapelvek vagy részletszabályok megsértése és a szervezeti integritást sértő események – vagy akár még az adatvédelmi incidensek, ha hivatásetikai vonatkozásuk is van – átfedhetik egymást illetve összefügghetnek az MKK eljárásával is.

A negyedik terület a tagsággal való kommunikáció fejlesztése. A mintegy 80.000 tagot számláló MKK-nál ez vitathatatlanul nagy kihívás. A tagság megszólítása kiemelt jelentőségű, ennek egyik eszköze az MKK honlapja.^v A honlap rendkívül informatív, könnyen áttekinthető, megtalálhatóak rajta a legfrissebb hírek, főbb dokumentumok, szabályzatok, határozatok valamint a kormánytisztviselőknek biztosított kedvezmények listája is. Azonban sajnos számos kormánytisztviselőnek hiányos az ismerete az MKK-ról, sőt a tagság jelentős része nem is tud arról, hogy az MKK honlappal rendelkezik. Ezt a hiányosságot küszöbölheti ki a tagság közvetlen megszólítása, továbbá az MKK honlapján egy hírlevélre való egyéni feliratkozás lehetősége, vagy másik lehetőség lehet a közigazgatási szerveknek való rendszeres (negyedévenkénti vagy havi, vagy eseti) tájékoztató e-mail megküldése az éppen aktuális eseményekkel, hírekkel, pályázatokkal kapcsolatban. Ez esetben az adott szerv tájékoztatná, értesítené a kormánytisztviselőket az aktualitásokról. Ezenkívül a közösségi fórumokon is erősíteni szükséges az MKK megjelenítését. Az MKK facebook oldalának jelenleg csupán 490 követője van, ezt a számot mindenképpen érdemes lenne növelni.^{vi}

A tagság megszólításának további terepe lehet különböző kiadványok (az MKK működésével és tevékenységével kapcsolatos kiadvány vagy gyakorlati ismereteket tartalmazó kiadvány) megjelentetése, ahogyan ez jelenleg az Etikai Kódex esetében is működik. A közszolgálatba újonnan belépő munkatársak a kinevezésükkel egyidőben megkapják az Etikai Kódex elektronikus vagy nyomtatott példányát. Amennyiben lehetséges, érdemes lenne folytatni ezt a hasznos kezdeményezést.

Összegzés

Az MKK tisztségének jellegéből fakadóan meghatározó szerepet tölt be a közszférában. Létjogosultsága vitathatatlan, hiszen az MKK létrehozásával olyan közös értékalapú egységes hivatásrend jött létre, melynek fontos célkitűzése és feladata a közigazgatási szakmai munka értékeinek képviselete, a kormányzati szolgálati jogviszonnyal, a foglalkoztatás feltételeivel összefüggő kérdések felvetése, kezelése, a kapcsolódó jogszabályok tekintetében a véleményezési és a kezdeményezési jog aktív és hatékony gyakorlása, valamint a kormánytisztviselői továbbképzéssel, a tagokat érintő jóléti, kulturális és egyéb szolgáltatásokkal kapcsolatos feladatok ellátása.

Végjegyzetek:

ⁱ [Polgármesteri Hivatal Etikai Kódexe - Érd Megyei Jogú Város \(erd.hu\)](#) , [hivatasetikai_kodex_gonyu_20180810.pdf](#) , [Etikai Kódex | Biatorbágy \(biatorbagy.hu\)](#)

ⁱⁱ [Öffentlicher Dienst - Das Bundespersonal \(oeffentlicherdienst.gv.at\)](#) és [Öffentlicher Dienst - Aufgaben im Bundesdienst \(oeffentlicherdienst.gv.at\)](#) valamint [Gewerkschaft Öffentlicher Dienst | GÖD \(goed.at\)](#)

ⁱⁱⁱ [Página Inicial | Meusite \(fnstfps.pt\)](#) illetve [directorate general for administration and public employment \(dgaep.gov.pt\)](#)

^{iv} [About us - Canada.ca](#)

^v [Magyar Kormánytisztviselői Kar - Információs Portál \(mkk.org.hu\)](#)

^{vi} 2022. június 20-i állapot

Felhasznált irodalom, hivatkozott jogszabályok, honlapok:

(Honlapok letöltésének ideje: 2022. június 20.)

- a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény
- a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény
- a közszolgálati életpályák összehangolásáról szóló 1207/2011. (VI. 28.) Korm. határozat
- a korrupció elleni kormányzati intézkedésekről és a Közigazgatás Korrupció-megelőzési Programjának elfogadásáról szóló 1104/2012. (IV. 6.) Korm. határozat
- a közszolgálati tisztviselők továbbképzéséről szóló 273/2012. (IX. 28.) Korm. rendelet
- Magyary Zoltán Közigazgatás-fejlesztési Program (MP 11.0)
- Magyary Zoltán Közigazgatás-fejlesztési Program (MP 12.0)
- [Eletpalya_I_MKK_szerepe.indd \(kormany.hu\)](#)
- [Magyar Kormánytisztviselői Kar - Információs Portál \(mkk.org.hu\)](#)
- [korrupciomegelozes.kormany.hu](#)
- [Probono Magazin \(uni-nke.hu\)](#)